EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 05 28
COM(2020) 441 final

2020/0111 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 pandemijos paremti

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

COVID-19 pandemija sukėlė didelę ir sunkią visuomenės sveikatos krizę. Ji daro didžiulį poveikį viso pasaulio piliečiams, visuomenei ir ekonomikai. Šios sveikatos krizės mastas ir politinis atsakas siekiant ją pažaboti neturi precedento. Todėl jos socialinis ir ekonominis poveikis kelia itin didelį netikrumo jausmą. Jau dabar akivaizdu, kad valstybių narių finansų ir ekonomikos sistemoms kyla beprecedenčių ir didelių sunkumų. Remiantis Komisijos pavasario ekonominėmis prognozėmis[1], ES BVP šiais metais sumažės maždaug 7,5 %, t. y. daug daugiau nei per pasaulinę 2009 m. finansų krizę, ir 2021 m. vėl padidės tik 6 %, o ES nedarbo lygis 2020 m. turėtų išaugti iki 9 % ir taip padidės skurdo ir nelygybės rizika.

Reaguodamos į krizę valstybės narės ėmėsi išimtinių ekonominių ir finansinių priemonių. Drauge su vadinamaisiais automatiniais stabilizatoriais, t. y. nedarbo draudimo ir socialinės apsaugos sistemų išmokomis bei prarastomis pajamomis iš mokesčių, šios priemonės yra didelė našta valstybių narių viešiesiems finansams: manoma, kad bendras valdžios sektoriaus deficitas tiek euro zonoje, tiek visoje ES šiemet išaugs nuo 0,6 proc. BVP 2019 m. iki 8,5 proc. BVP.

ES ekonomikos sukrėtimas yra simetriškas, nes pandemija palietė visas valstybes nares, tačiau pandemijos poveikis valstybėse narėse labai skiriasi, kaip ir jų gebėjimas sušvelninti ekonominį bei fiskalinį sukrėtimą ir į jį reaguoti, priklausomai nuo konkrečių ekonominių struktūrų ir pradinių sąlygų valstybėse narėse. Todėl kyla pavojus, kad krizė padidins nelygybę Sąjungoje ir kels grėsmę bendram ekonominiam ir socialiniam atsparumui.

Sąjunga skubiai ėmėsi koordinuoto ir galingo bendro reagavimo į socialines ir ekonomines krizės pasekmes, neviršydama ribų, nustatytų dabartinėje daugiametėje finansinėje programoje, kuri baigs galioti 2020 m. Šiuo atsaku papildomos ekonominės ir finansinės pačių valstybių narių priemonės.

Jei Sąjungos lygmeniu nebus imtasi proporcingų trumpalaikių ir vidutinio laikotarpio politinių priemonių, krizė gali padaryti ilgalaikę žalą Sąjungos ekonominei struktūrai.

Išsamiam Europos ekonomikos gaivinimo planui įgyvendinti reikės didžiulių viešųjų ir privačiųjų Europos lygmens investicijų, kad Sąjunga galėtų tvirtai žengti tvaraus ir atsparaus ekonomikos atsigavimo keliu, kurti aukštos kokybės darbo vietas ir atitaisyti tiesioginę COVID-19 pandemijos padarytą žalą, kartu remdama savo žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetus. Siūlomo teisės akto finansavimui užtikrinti Komisija siūlo iš dalies pakeisti [NIS], kad Sąjungai būtų suteikta teisė laikinai ir išimties tvarka pasiskolinti 750 mlrd. EUR sumą 2018 m. kainomis, kad ji galėtų padidinti nuosavų išteklių viršutinę ribą tam, kad būtų padengti su paskolomis valstybėms narėms susiję įsipareigojimai, įskaitant neapibrėžtuosius. Siūlomu teisės aktu nustatoma, kaip paskirstyti lėšas įvairioms Sąjungos programoms, laikantis Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo plane nustatytos strategijos.

500 mlrd. EUR 2018 m. kainomis bus išleista negrąžintinai paramai, grąžintinai paramai naudojant finansines priemones arba biudžeto garantijų atidėjiniams ir susijusioms išlaidoms.

[1] „European Economic Forecast“, Institutional Paper 125, 2020 m. gegužės mėn.

250 mlrd. EUR 2018 m. kainomis bus panaudota paskoloms valstybėms narėms teikti. Sąjunga prisiims neapibrėžtuosius įsipareigojimus paskolų garantijos forma, kol tos paskolos bus grąžintos.

3 straipsnyje nustatyta didžiausia suma, kurią galima skirti priemonei finansuoti. Kam galima panaudoti lėšas, taip pat aiškiai išdėstyta 3 straipsnyje, kur aprašytos paramos gavėjų programos ir paramos pobūdis (dotacijos, paskolos ir garantijos). Šio reglamento 2 ir 4 straipsniuose taip pat griežtai ribojama, kokiu mastu ir per kiek laiko galima panaudoti lėšas. Tai reiškia, kad Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė negali būti naudojama kitais tikslais nei šios krizės tiesioginių ekonominių ir socialinių padarinių šalinimas.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pagal Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonę finansuojamos priemonės ir veiksmai, vykdytini pagal Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo planą. Ištekliai, sutelkti leidžiant vertybinius popierius, bus naudojami Sąjungos programoms vykdyti pagal kitą daugiametę finansinę programą šiais tikslais:

- teikti paramą dotacijų ir paskolų forma, kad pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo priemonę būtų įgyvendinti valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo planai;
- naujos investicijų paramos teikimas pagal esamas ir siūlomas biudžeto garantijas (ESIF/„InvestEU“), *inter alia*, 1) krizės paveiktoms, bet perspektyvioms įmonėms, kad jos įveiktų krizę, visų pirma paspartintų dvigubą – žaliąją ir skaitmeninę – pertvarką; 2) tam, kad būtų tikslingai remiami strategiškai svarbūs Europos vidaus rinkos tiekimo grandinių projektai, kuriais siekiama plėtoti ES strateginį savarankiškumą ir pajėgumus svarbiuose sektoriuose;
- didinti paramą nuo krizės nukentėjusiems regionams ir sektoriams, taikant sustiprintas sanglaudos politikos priemones;
- remti su COVID-19 pandemija susijusius mokslinius tyrimus ir inovacijas;
- didinti Sąjungos sveikatos priežiūros sistemų pasirengimo krizei lygį ir strateginį atsparumą;
- švelninti COVID-19 pandemijos poveikį teisingam perėjimui prie žaliosios ekonomikos teritorijose;
- remti priemones, skirtas COVID-19 pandemijos poveikiui kaimo plėtrai mažinti;
- remti šalių partnerių, visų pirma Vakarų Balkanų, kaimyninių šalių ir Afrikos, pastangas kovoti su pandemijos poveikiu, atsigauti nuo jo ir didinti jų atsparumą.

Veiksmų ir priemonių bus imamasi laikantis sąlygų, nustatytų pagrindiniuose aktuose, kuriais nustatomos politikos priemonės. Todėl Komisija tuo pačiu metu pateikia reikiamus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais užtikrinama, kad toms politikos priemonėms galėtų būti skirtos išorės asignuotosios pajamos, gaunamos įgyvendinant šį reglamentą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 122 straipsnyje numatyta galimybė, vadovaujantis valstybių narių solidarumu, taikyti ekonominę padėtį atitinkančias priemones. Dabartinė padėtis neturi precedento. Jai būdingi dideli sunkumai, sukelti išimtinių, valstybės narės nekontroliuojamų aplinkybių. Todėl tikslinga pagal SESV 122 straipsnį patvirtinti išimtines

laikinąsias priemones, kuriomis visoje Sąjungoje būtų remiamas ekonomikos gaivinimas ir didinamas jos atsparumas.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Dėl priemonių, kurių reikia imtis, masto pavienės valstybės narės negali deramai pasiekti šia priemone siekiamų tikslų. Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė suteikia Sąjungai galimybę papildyti valstybių narių ekonomines ir finansines priemones, visų pirma automatinių stabilizavimo priemonių ir diskrecinių ekonominių ir finansinių priemonių forma, sparčiai ir tikslingai dideliu mastu padidinant diskrecines išlaidas.

Taip sutelkus papildomų lėšų užtikrinama, kad vidaus rinka nenukentėtų dėl nevienodų valstybių narių galimybių sutelkti finansavimą, ir laikantis solidarumo principo finansavimas teikiamas ir tose valstybėse narėse, kuriose fiskalinės galimybės laisvai pasirinkti, kaip panaudoti lėšas, yra ribotos. Be to, taip užtikrinama, kad lėšos būtų panaudojamos laikantis nuoseklios valstybių narių koordinuojamos ekonominės strategijos.

Tik tokie suderinti veiksmai, pagrįsti valstybių narių solidarumu krizės metu, gali užtikrinti, kad būtų sutelkta pakankamai išteklių, kad Sąjunga galėtų veiksmingai taikyti intervencines priemones labiausiai nukentėjusiose srityse ar sektoriuose.

- **Proporcingumo principas**

Reikiamo dydžio finansavimas pagal Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonę yra susijęs su precedento neturinčiomis aplinkybėmis, su kuriomis susidūrė Sąjunga. Ekonomikos gaivinimo priemonės trukmė ir naudojimas yra aiškiai apibrėžti. Taip užtikrinama, kad ji būtų naudojama tik šios krizės poveikiui mažinti tokiu mastu, kuris būtų proporcingas šios krizės poveikiui. Lėšos būtų skirtos tam, kad nedelsiant ir ryžtingai būtų remiamas ekonomikos gaivinimas.

- **Priemonės pasirinkimas**

Komisija mano, kad reglamentas yra tinkama priemonė, nes jį galima taikyti tiesiogiai ir iškart, ir jis yra bendro pobūdžio.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymą reikėjo parengti skubiai, kad Taryba galėtų jį greitai priimti, surengti konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo įmanoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Neaktualu.

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi pasiūlymas yra skubus, poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Neaktualu.

- **Pagrindinės teisės**

Neaktualu.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pagal siūlomą reglamentą finansinė parama bus teikiama iš išorės asignuotųjų pajamų, kurias Sąjunga skolinasi pagal [NIS] 3b straipsnį, negrąžintinai paramai, grąžintinai paramai naudojant finansines priemones ir biudžeto garantijų atidėjiniams bei susijusioms išlaidoms. Tai reiškia, kad reikia numatyti įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus, iš kurių būtų dengiamos pasiskolintos sumos, suėjus jų mokėjimo terminui (atkarpos mokėjimams ir išpirkimui suėjus terminui). Jokio ES biudžeto lėšų grąžinimo nenumatoma iki 2028 m. Asignavimai, reikalingi galimiems atkarpų mokėjimams 2021–2027 m. padengti, yra suderinami su Komisijos pasiūlymu dėl daugiametės finansinės programos, ypač su 2 išlaidų kategorija „Sanglauda ir vertybės“ (išskyrus „Ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą“). Būsimose daugiametėse finansinėse programose turės būti numatyti reikiami asignavimai atkarpos mokėjimams ir išpirkimui suėjus terminui padengti.

Paskolas grąžins valstybės narės gavėjos, o Sąjunga prisiims tik neapibrėžtuosius įsipareigojimus, atitinkančius tam tikrą konkrečią nuosavų išteklių viršutinę ribą.

Preliminarus numatomų pajamų ir susijusių išlaidų planavimas pateikiamas finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Turi būti užtikrintas kuo didesnis skaidrumas ir tinkama ES finansinių išteklių naudojimo stebėsena. Valstybėms narėms ir Komisijai bus taikomi ataskaitų teikimo įpareigojimai.

2020/0111 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 pandemijos paremti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 122 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) siekdamos sustabdyti koronaviruso ligos (COVID-19), kurią 2020 m. kovo 11 d. Pasaulio sveikatos organizacija paskelbė pandemija, plitimą, valstybės narės priėmė precedento neturinčių priemonių rinkinį;

(2) tos priemonės, kurių imtasi reaguojant į šią išskirtinę padėtį, kurios valstybės narės negali kontroliuoti, sukėlė didelių ekonominės veiklos sutrikimų, pasireiškusių staigiu bendrojo vidaus produkto sumažėjimu ir dideliu poveikiu nedarbui, socialinėms sąlygoms, skurdui ir nelygybei. Visų pirma dėl šių priemonių sutriko tiekimo grandinės bei gamyba ir darbuotojai nebegalėjo eiti į darbą. Be to, tapo neįmanoma arba labai sunku teikti daugelį paslaugų. Kartu sumažėjo vartotojų paklausa. Daugeliui įmonių trūksta likvidumo ir kyla pavojus jų mokumui, o finansų rinkos yra labai nepastovios. Ypač skaudžiai nukentėjo tokie svarbūs sektoriai kaip kelionių ir turizmo. Apskritai dėl šių priemonių daugelio Sąjungos įmonių finansinė padėtis jau labai pablogėjo arba dar pablogės;

(3) krizė sparčiai išplito Sąjungos teritorijoje ir trečiosiose šalyse. Numatoma, kad 2020 m. ekonomikos augimas Sąjungoje labai sumažės. Yra rizikos, kad skirtingose valstybėse narėse ekonomika atsigaus labai netolygiai, todėl padidės ekonominiai skirtumai tarp šalių. Skirtingas valstybių narių fiskalinis pajėgumas teikti finansinę paramą ten, kur jos labiausiai reikia ekonomikai atgaivinti, ir nacionalinių priemonių skirtumai kelia pavojų bendrajai rinkai, taip pat socialinei ir teritorinei sanglaudai;

(4) reikalingas išsamus ekonomikos gaivinimo priemonių rinkinys, kuriam įgyvendinti prireiks didelių viešųjų ir privačiųjų investicijų, kad Sąjunga galėtų tvirtai žengti tvaraus ir atsparaus ekonomikos atsigavimo keliu, kurti aukštos kokybės darbo vietas, didinti socialinę įtrauktį ir atitaisyti tiesioginę COVID-19 pandemijos padarytą žalą, kartu remiant Sąjungos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetus;

(5) dėl šios išskirtinės padėties, kurios valstybės narės negali kontroliuoti, reikia Sąjungos lygmeniu laikytis nuoseklaus ir vieningo požiūrio. Siekiant užkirsti kelią tolesniam ekonomikos, užimtumo ir socialinės sanglaudos nuosmukiui ir skatinti tvarų ir atsparų ekonominės veiklos atsigavimą, vadovaujantis valstybių narių solidarumu turėtų būti parengta išskirtinė ir suderinta ekonominės ir socialinės paramos programa, skirta ypač toms valstybėms narėms, kurios nukentėjo labiausiai;

(6) kadangi Priemonė yra išskirtinis atsakas į šias laikinas, bet ekstremalias aplinkybes, parama pagal ją turėtų būti teikiama tik siekiant pašalinti COVID-19 pandemijos

padarinius arba patenkinti neatidėliotinus finansavimo poreikius, kad COVID-19 pandemija nepasikartotų;

(7) taikant šią Priemonę daugiausia dėmesio visų pirma turėtų būti skiriama darbo rinkų, socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros sistemų atkūrimo priemonėms, tvaraus ekonomikos augimo ir užimtumo potencialo stiprinimo priemonėms, kuriomis siekiama stiprinti valstybių narių sanglaudą ir remti jų perėjimą prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos, kad būtų remiamos nuo COVID-19 pandemijos poveikio nukentėjusios įmonės, visų pirma mažosios ir vidutinės įmonės ir ekonomiškai perspektyvios įmonės, susiduriančios su mokumo apribojimais,, taip pat priemonėms, kuriomis siekiama didinti strateginį Sąjungos savarankiškumą gyvybiškai svarbiose tiekimo grandinėse, remti su COVID-19 pandemija susijusių mokslinių tyrimus ir inovacijas, stiprinti pajėgumus Sąjungos lygmeniu siekiant didinti pasirengimo būsimoms krizėms lygį, remti teritorijų pastangas toliau siekti teisingos pertvarkos ir padėti kaimo vietovėms šalinti COVID-19 pandemijos pasekmes. Sąjungos ekonomikai labai svarbūs prekybiniai ir ekonominiai santykiai su kaimyninėmis ir besivystančiomis šalimis, visų pirma Vakarų Balkanų šalimis, Europos kaimynystės politikos šalimis ir Afrikos šalimis. Dėl šios priežasties ir atsižvelgiant į Sąjungos vaidmenį pasaulyje ir jos atsakomybę, finansiniai ištekliai taip pat turėtų būti naudojami tam, kad šioms šalims būtų teikiama humanitarinė ir kita pagalba, skirta kovoti su COVID-19 pandemijos poveikiu ir stengtis po jos atsigauti, kad būtų atkurti ir sustiprinti jų ir Sąjungos prekybiniai ir ekonominiai santykiai;

(8) siekiant užtikrinti tvarų ir atsparų ekonomikos atsigavimą visoje Sąjungoje ir palengvinti ekonominės paramos įgyvendinimą, turėtų būti naudojami nustatyti pagal atitinkamas daugiametes finansines programas vykdomų Sąjungos programų išlaidų mechanizmai. Parama pagal tas programas teikiama negrąžintinos paramos, paskolų ir biudžeto garantijų atidėjinių forma. Skirstant finansinius išteklius turėtų būti atsižvelgiama į tai, kiek tos programos gali prisidėti prie Priemonės tikslų įgyvendinimo;

(9) atsižvelgiant į finansuotinų priemonių pobūdį, viena šiai Priemonei skirtų sumų dalis turėtų būti naudojama paskoloms valstybėms narėms teikti, o kita išteklių dalis turėtų būti išorės asignuotosios pajamos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046[2] 21 straipsnio 5 dalyje, ir turėtų būti naudojama negrąžintinai paramai, finansinėms priemonėms arba Sąjungos biudžeto garantijų atidėjiniams ir susijusioms išlaidoms finansuoti. Nors Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 12 straipsnio 4 dalies c punktas ir 14 straipsnio 3 dalis taikomi pagal šį reglamentą suteikiamiems įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimams, susijusiems su išorės asignuotosiomis pajamomis, atsižvelgiant į įvairių rūšių paramai nustatytus terminus, įsipareigojimų asignavimai, susiję su tokiomis išorės asignuotosiomis pajamomis, neturėtų būti automatiškai perkeliami po atitinkamų galutinių datų, išskyrus įsipareigojimų asignavimus, reikalingus techninei ir administracinei pagalbai teikti įgyvendinant priemones pagal šį reglamentą;

(10) įsipareigojimų asignavimai negrąžintinai paramai turėtų būti skiriami automatiškai, neviršijant leistinos sumos. Likvidumas turėtų būti valdomas veiksmingai, kad lėšos

[2] 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

būtų telkiamos tik tada, kai teisiniai įsipareigojimai turi būti vykdomi atitinkamais mokėjimų asignavimais;

(11) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu panaudoti sumas pirmaisiais Priemonės įgyvendinimo metais, tikslinga peržiūrėti įgyvendinimo pažangą. Šiuo tikslu Komisija iki 2023 m. kovo 31 d. turėtų parengti ataskaitą;

(12) Susitarimo dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos[3] 135 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Tarybos sprendimo 2014/335/ES, Euratomas[4] pakeitimai, priimti to susitarimo įsigaliojimo dieną arba vėliau, Jungtinei Karalystei netaikomi, jei tie pakeitimai daro poveikį Jungtinės Karalystės finansiniams įsipareigojimams. Parama pagal šį reglamentą ir atitinkamas Sąjungos nuosavų išteklių viršutinės ribos padidinimas turėtų poveikį Jungtinės Karalystės finansiniams įsipareigojimams. Pagal Susitarimo dėl išstojimo 143 straipsnio 1 dalį Jungtinės Karalystės atsakomybė už jai tenkančią Sąjungos neapibrėžtųjų įsipareigojimų dalį apribojama tais neapibrėžtaisiais įsipareigojimais, kurie susidaro dėl finansinių operacijų, dėl kurių Sąjunga priėmė sprendimą iki Susitarimo dėl išstojimo įsigaliojimo dienos. Bet kokie neapibrėžtieji Sąjungos įsipareigojimai pagal šį reglamentą prisiimami po Jungtinės Karalystės išstojimo iš Sąjungos datos. Todėl šis reglamentas neturėtų būti taikomas Jungtinei Karalystei ir Jungtinėje Karalystėje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė

Ekonomikos atsigavimui po COVID-19 pandemijos remti nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė (toliau – Priemonė).

2 straipsnis
Priemonės taikymo sritis

1. Taikant Priemonę remiamas ekonomikos atsigavimas Sąjungoje po COVID-19 pandemijos ir visų pirma finansuojamos šios priemonės, skirtos neigiamoms tos pandemijos ekonominėms pasekmėms šalinti:

   a) priemonės, kuriomis siekiama atkurti užimtumą, darbo vietų kūrimą ir sveikatos priežiūros sistemas;

   b) reformos ir investicijos, skirtos ekonomikos augimo potencialui stiprinti ir valstybių narių sanglaudai stiprinti ir jų atsparumui didinti,

   c) paramos priemonės, skirtos nuo pandemijos ekonominio poveikio nukentėjusioms įmonėms, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, įskaitant tiesiogines finansines investicijas į tas įmones,

   d) paramos priemonės, skirtos ekonomiškai perspektyvioms įmonėms, kurių mokumas buvo suvaržytas dėl COVID-19 pandemijos poveikio, įskaitant tiesiogines finansines investicijas į tas įmones,

[3] OL L 29, 2020 1 31, p. 7.

[4] 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos sprendimas 2014/335/ES, Euratomas dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos (OL L 168, 2014 6 7, p. 105).

e) priemonės, kuriomis siekiama didinti strateginį Sąjungos savarankiškumą gyvybiškai svarbiose tiekimo grandinėse, įskaitant tiesiogines finansines investicijas į įmones,

f) priemonės, skirtos su COVID-19 pandemija susijusiems moksliniams tyrimams ir inovacijoms remti,

g) paramos priemonės, skirtos Sąjungos pasirengimo krizėms lygiui kelti ir greitam ir veiksmingam Sąjungos atsakui didelių krizių atveju užtikrinti, be kita ko, Sąjungos sveikatos priežiūros sistemų strateginiam atsparumui didinti, kad naujos tarpvalstybinės sveikatos krizės atveju būtų galima greitai ir veiksmingai reaguoti Sąjungos lygmeniu, priemonės, apimančios būtiniausių prekių ir medicinos reikmenų kaupimą ir infrastruktūros, būtinos siekiant išlaikyti tinkamą su krize susijusių medicinos prekių ir vaistų kiekį, įsigijimą,

h) paramos priemonės, skirtos užtikrinti, kad COVID-19 pandemija nepakenktų teisingam perėjimui prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos,

i) paramos priemonės, skirtos COVID-19 pandemijos poveikiui žemės ūkiui ir kaimo plėtrai mažinti.

Pagal Priemonę taip pat teikiama šalių partnerių kovai su krize skirta parama, siekiant atkurti ir stiprinti jų prekybinius ir ekonominius santykius su Sąjunga ir didinti jų atsparumą.

2. 1 dalyje nurodytos priemonės įgyvendinamos pagal konkrečias Sąjungos programas ir laikantis atitinkamų Sąjungos teisės aktų, kuriais nustatomos toms programoms taikomos taisyklės. Tos priemonės apima joms įgyvendinti reikalingą techninę ir administracinę pagalbą.

3 straipsnis
Priemonės finansavimas ir lėšų paskirstymas

1. Priemonė finansuojama neviršijant 750 000 000 000 EUR sumos 2018 m. kainomis, remiantis pagal [NIS] 3b straipsnį suteiktais įgaliojimais.

2. 1 dalyje nurodyta suma paskirstoma taip:

a) iki 433 200 000 000 EUR 2018 m. kainomis parama, teikiama negrąžintinos paramos ir grąžintinos paramos naudojant finansines priemones forma, paskirstoma taip:

i) iki 50 000 000 000 EUR 2018 m. kainomis – 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos, pratęstos iki 2022 m., struktūrinėms ir sanglaudos programoms, įskaitant paramą finansinėms priemonėms;

ii) iki 310 000 000 000 EUR 2018 m. kainomis – programai, pagal kurią finansuojamas ekonomikos atsigavimas ir ekonominio ir socialinio atsparumo didinimas remiant struktūrines reformas ir investicijas,

iii) iki 7 700 000 000 EUR 2018 m. kainomis – su sveikata susijusiai programai,

iv) iki 2 000 000 000 EUR 2018 m. kainomis – su civiline sauga susijusioms programoms,

v) iki 13 500 000 000 EUR 2018m. kainomis – su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusioms programoms, įskaitant paramą finansinėms priemonėms,

vi) iki 30 000 000 000 EUR 2018 m. kainomis – programoms, kuriomis remiamos teritorijos, pereinančios prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos,

vii) iki 15 000 000 000 EUR 2018 m. kainomis – kaimo vietovių plėtrai,

viii) iki 5 000 000 000 EUR 2018 m. kainomis – humanitarinei pagalbai už Sąjungos ribų teikti,

b) iki 250 000 000 000 EUR 2018 m. kainomis paskolos valstybėms narėms, skirtos programai, pagal kurią finansuojamas ekonomikos atsigavimas ir ekonominio ir socialinio atsparumo didinimas remiant struktūrines reformas ir investicijas,

c) iki 66 800 000 000 EUR 2018 m. kainomis – garantijų atidėjiniams ir susijusioms išlaidoms šioms programoms:

i) iki 30 300 000 000 EUR 2018 m. kainomis – programoms, kuriomis siekiama remti investavimo operacijas Sąjungos vidaus politikos srityje,

ii) iki 26 000 000 000 EUR 2018 m. kainomis – programoms, kuriomis siekiama padidinti ekonomiškai perspektyvių Sąjungos įmonių mokumą,

iii) iki 10 500 000 000 EUR 2018 m. kainomis – programoms, kuriomis siekiama skatinti tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą už Sąjungos ribų.

4 straipsnis
Biudžeto vykdymo taisyklės

(1) Taikant Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 21 straipsnio 5 dalį, 433 200 000 000 EUR lėšų 2018 m. kainomis, nurodytų 3 straipsnio 1 dalyje, sudaro išorės asignuotosios pajamos, skirtos šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytoms Sąjungos programoms, o 66 800 000 000 EUR šių lėšų 2018 m. kainomis sudaro išorės asignuotosios pajamos, skirtos šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytoms Sąjungos programoms.

(2) 250 000 000 000 EUR 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų lėšų 2018 m. kainomis panaudojamos paskoloms valstybėms narėms teikti pagal Sąjungos programas, kaip nurodyta šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies b punkte.

(3) Nuo [NIS], kuriuo suteikiami 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai, įsigaliojimo dienos 3 straipsnio 2 dalies a ir c punktuose nurodytai paramai automatiškai skiriami įsipareigojimų asignavimai, neviršijant 3 straipsnio 2 dalies a ir c punktuose nurodytų sumų.

(4) Iki 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija arba jos vykdomosios įstaigos prisiima teisinius įsipareigojimus, dėl kurių atsiranda 3 straipsnio 2 dalies a punkte ir atitinkamais atvejais 3 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje nurodytos paramos išlaidos. Iki 2022 m. gruodžio 31 d. prisiimami teisiniai įsipareigojimai, kurių suma sudaro ne mažiau kaip 60 % 3 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos sumos.

(5) Iki 2024 m. gruodžio 31 d. priimami sprendimai dėl 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų paskolų suteikimo.

(6) Sąjungos biudžeto garantijos, neviršijančios sumos, kuri pagal atitinkamuose pagrindiniuose aktuose nustatytą atitinkamą atidėjinių normą atitinka 3 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytus biudžeto garantijų atidėjinius, priklausančius nuo remiamų finansavimo ir investavimo operacijų rizikos profilio, suteikiamos tik toms operacijoms, kurias garantijos šalys patvirtino iki 2024 m. gruodžio 31 d., remti. Atitinkamuose garantijų susitarimuose numatomos nuostatos, kuriomis užtikrinama, kad bent 60 % tų biudžeto garantijų sumos atitinkančių finansinių operacijų garantijos šalys patvirtintų iki 2022 m. gruodžio 31 d. Kai negrąžintinai paramai, susijusiai su finansinėmis ir investicinėmis operacijomis pagal 3 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktį, naudojami atidėjiniai, Komisija susijusius teisinius įsipareigojimus prisiima iki 2024 m. gruodžio 31 d.

(7) Iki 2024 m. gruodžio 31 d. priimami sprendimai dėl 3 straipsnio 2 dalies c punkto iii papunktyje nurodytų paskolų makrofinansinei paramai suteikimo

(8) 4–7 dalys netaikomos 2 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje nurodytoms priemonėms.

(9) Priemonei įgyvendinti reikalingos techninės ir administracinės pagalbos, pavyzdžiui, parengiamosios, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklos, įskaitant šiame reglamente numatytas įmonių informacinių technologijų sistemas, išlaidos finansuojamos iš Sąjungos biudžeto.

5 straipsnis
Ataskaitų teikimas

Ne vėliau kaip 2023 m. kovo 31 d. Komisija pateikia Tarybai ataskaitą apie Priemonės įgyvendinimo pažangą ir pagal 3 straipsnio 2 dalį skirtų lėšų panaudojimą.

6 straipsnis
Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas netaikomas Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje. Nuorodos į valstybes nares šiame reglamente neapima Jungtinės Karalystės.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

1.4. Tikslas (-ai)

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 pandemijos remti

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje[5]

Ekonomikos ir finansų reikalai (Europos Sąjungos bendrojo biudžeto 1 antraštinė dalis, 3 skirsnis, Komisija)

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

X Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus[6]**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamos priemonės galiojimo pratęsimu**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su p**riemone, perorientuota į naują priemonę**

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)

COVID-19 pandemija sukėlė didelę ir sunkią visuomenės sveikatos krizę. Ji daro didžiulį poveikį viso pasaulio piliečiams, visuomenei ir ekonomikai. Šios sveikatos krizės mastas ir politinis atsakas siekiant ją pažaboti neturi precedento. Todėl jos socialinis ir ekonominis poveikis kelia itin didelį netikrumo jausmą. Jau dabar akivaizdu, kad valstybių narių finansų ir ekonomikos sistemoms kyla beprecedenčių ir didelių sunkumų. Remiantis Komisijos pavasario ekonominėmis prognozėmis[7], ES BVP šiais metais sumažės maždaug 7,5 %, t. y. daug daugiau nei per pasaulinę 2009 m. finansų krizę, ir 2021 m. vėl padidės tik 6 %, o ES nedarbo lygis 2020 m. turėtų išaugti iki 9 % ir taip padidės skurdo ir nelygybės rizika.

Reaguodamos į krizę valstybės narės ėmėsi išimtinių ekonominių ir finansinių priemonių. Drauge su vadinamaisiais automatiniais stabilizatoriais, t. y. nedarbo draudimo ir socialinės apsaugos sistemų išmokomis bei prarastomis pajamomis iš mokesčių, šios priemonės yra didelė našta valstybių narių viešiesiems finansams: manoma, kad bendras valdžios sektoriaus deficitas tiek euro zonoje, tiek visoje ES šiemet išaugs nuo 0,6 proc. BVP 2019 m. iki 8,5 proc. BVP.

Jei Sąjungos lygmeniu nebus imtasi proporcingų trumpalaikių ir vidutinio laikotarpio politinių priemonių, krizė gali padaryti ilgalaikę žalą Sąjungos ekonominei struktūrai.

---

5 Bus nustatyta per 2020 m. ir 2021 m. biudžeto procedūras. VGV – veikla grindžiamas valdymas; VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

6 Kaip nurodyta Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

7 „European Economic Forecast“, Institutional Paper 125, 2020 m. gegužės mėn.

Išsamiam Europos ekonomikos gaivinimo planui įgyvendinti reikės didžiulių Europos lygmens viešųjų ir privačiųjų investicijų, kad Sąjunga galėtų tvirtai žengti tvaraus ir atsparaus ekonomikos atsigavimo keliu, kurti aukštos kokybės darbo vietas ir atitaisyti tiesioginę COVID-19 pandemijos padarytą žalą, kartu remiant Sąjungos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetus. Pagrindinė priemonė bus sustiprintas ilgalaikis ES biudžetas.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla

Siūlomu aktu nustatomas pajamų iš Sąjungos skolinimosi, leidžiamo pagal Sprendimą dėl nuosavų išteklių, paskirstymas politikos programoms, laikantis Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo plane nustatytos strategijos.

500 mlrd. EUR 2018 m. kainomis bus išleista negrąžintinai paramai, grąžintinai paramai naudojant finansines priemones arba biudžeto garantijų atidėjiniams ir susijusioms išlaidoms.

250 mlrd. EUR 2018 m. kainomis bus panaudota paskoloms valstybėms narėms teikti. Sąjunga prisiims neapibrėžtuosius įsipareigojimus paskolų garantijos forma, kol tos paskolos bus grąžintos.

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Siūlomu aktu skiriamas finansavimas priemonėms ir veiksmams, kuriais siekiama kovoti su neigiamomis COVID-19 ekonominėmis pasekmėmis ir remti atsigavimą, visų pirma šiose srityse:

- teikti paramą dotacijų ir paskolų forma, kad pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo priemonę būtų įgyvendinti valstybių narių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo planai;
- naujos investicijų paramos teikimas pagal esamas ir siūlomas biudžeto garantijas (ESIF/„InvestEU“), *inter alia*, 1) krizės paveiktoms, bet perspektyvioms įmonėms, kad jos įveiktų krizę, visų pirma paspartintų dvigubą – žaliąją ir skaitmeninę – pertvarką; 2) tam, kad būtų tikslingai remiami strategiškai svarbūs Europos vidaus rinkos tiekimo grandinių projektai, kuriais siekiama plėtoti ES strateginį savarankiškumą ir pajėgumus svarbiuose sektoriuose;
- paramos nuo krizės nukentėjusiems regionams ir sektoriams didinimas, taikant sustiprintas sanglaudos politikos priemones;
- su COVID-19 pandemija susijusių mokslinių tyrimų ir inovacijų rėmimas;
- pasirengimo krizei lygio ir Sąjungos sveikatos priežiūros sistemų strateginio atsparumo didinimas;
- COVID-19 pandemijos poveikio teisingam perėjimui prie žaliosios ekonomikos teritorijose švelninimas;
- priemonių, skirtų COVID-19 pandemijos poveikiui kaimo plėtrai mažinti, rėmimas.
- šalių partnerių, visų pirma Vakarų Balkanų, kaimyninių šalių ir Afrikos, pastangų kovoti su pandemijos poveikiu, atsigauti nuo jo ir didinti jų atsparumą rėmimas.

1.4.3. Rezultatų ir poveikio rodikliai

Nurodyti pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo stebėjimo rodiklius.

Lėšų skyrimo naudos gavėjo finansinėms priemonėms greitis. Pažymėtina, kad gaivinimo priemonė yra laikina iniciatyva ir įsipareigojimų asignavimams numatyti laiko apribojimai.

Naudojantis ES kompensacinėmis paskolomis kiekvienos valstybės narės sutaupytos lėšos, palyginti su savarankišku finansavimu tarptautinėse rinkose.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Šiuo pasiūlymu dėl Tarybos reglamento siekiama papildyti galiojančias Sąjungos priemones ir teisinį pagrindą, nustatant paramos skyrimo įvairioms politikos sritims mechanizmą.

Veiklos nuostatos, kuriomis reglamentuojamas šios paramos įgyvendinimas, išdėstytos teisės aktuose, kuriais nustatomos paramos gavėjo ES politikos priemonės, kuriomis siekiama nedelsiant ir ryžtingai remti ekonomikos atsigavimą ir atsparumą.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Siūloma ES ekonomikos gaivinimo priemonė grindžiama SESV 122 straipsniu. Šiame straipsnyje numatyta galimybė, laikantis valstybių narių solidarumo principo, taikyti ekonominę padėtį atitinkančias priemones.

Šiuo metu valstybės narės patiria didelių ekonominių sutrikimų dėl COVID-19 viruso protrūkio, kuris daro didelį neigiamą socialinį ir ekonominį poveikį valstybėse narėse.

Pasiūlymu finansinė parama, kurią galima skirti dėl Sprendime dėl nuosavų išteklių numatyto laikino ir išimtinio įgaliojimo, paskirstoma su krize susijusioms politikos intervencinėms priemonėms, laikantis Europos solidarumo su nukentėjusiomis valstybėmis narėmis principo. Atsižvelgiant į krizės mastą ir jos finansinio bei ekonominio poveikio mastą, siekiant užtikrinti, kad būtų sutelkta pakankamai išteklių, kad būtų galima vykdyti veiksmingas intervencijas ir sušvelninti COVID-19 krizės sukeltą tiesioginį socialinį ir ekonominį poveikį, derėtų imtis suderintų veiksmų ES lygmeniu.

Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės įgyvendinimas grindžiamas subsidiarumo principu. Iš tiesų, dėl COVID-19 pandemijos pasaulinio masto ir jos finansinio ir ekonominio poveikio masto Sąjunga turi daugiau galimybių nei pavienės valstybės narės įveikti krizę vykdydama tikslingą ES politiką, kuri tapo įmanoma dėl didelio masto išteklių, kuriuos užtikrino Sprendime dėl nuosavų išteklių nustatytas išimtinis įgaliojimas skolintis siekiant papildyti Sąjungos biudžetą.

Siūlomu aktu skyrus papildomų išorės asignuotųjų pajamų bus užtikrinta, kad numatomo Sąjungos atsako įgyvendinimui netrukdytų nevienodos valstybių narių galimybės pavieniui sutelkti finansavimą.

Tik suderinti veiksmai, pagrįsti valstybių narių solidarumu krizės metu, gali užtikrinti, kad būtų atitinkamos finansinės priemonės būtų panaudotos veiksmingai, kad Sąjunga galėtų taikyti efektyvias intervencines priemones labiausiai nukentėjusiose srityse ar sektoriuose.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Kai prieš dešimtmetį Sąjunga susidūrė su sunkia finansų krize, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 122 straipsniu Sąjungai buvo suteikta galimybė teikti

Sąjungos finansinę paramą valstybėms narėms, susidūrusioms su išimtinio įvykio, kurio jos negali kontroliuoti, sukeltais sunkumais. Remdamasi 122 straipsnio 2 dalimi Sąjunga priėmė 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos Reglamento (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (EFSM). Pagal šią priemonę suteikta Sąjungos finansinė pagalba Portugalijai ir Airijai ir tarpinis finansavimas kompensacinių paskolų forma Graikijai.

SESV 122 straipsnis buvo ir neseniai pateikto Komisijos pasiūlymo dėl SURE mechanizmo, skirto valstybių narių laikino nedarbo draudimo sistemoms remti, teisinis pagrindas. Šis teisinis pagrindas laikomas tinkamu ypatingam įvykiui, kurio valstybės narės negali kontroliuoti ir kuriam reikalingas kolektyvinis Sąjungos atsakas, laikantis solidarumo principo, todėl jis gali būti naudojamas ir šios konkrečios krizės, susijusios su COVID-19 viruso protrūkiu, atveju.

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Pagal siūlomą Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonę Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo planui įgyvendinti reikalingi papildomi finansiniai ištekliai, skirti politinėms priemonėms, kuriomis bus sprendžiamos rimtos socialinės ir ekonominės krizės pasekmės. Pats ekonomikos gaivinimo planas išplečia ir iš esmės sustiprina Sąjungos politinį atsaką į krizę. Ankstesnės iniciatyvos, kurių imtasi reaguojant į krizę, apima Europos laikinos paramos priemonę nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE) po COVID-19 viruso protrūkio (SURE priemonė), „Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą“, siūlomą Europos Sąjungos solidarumo fondo taikymo srities išplėtimą, skubios paramos priemonės ir kitų užimtumo rėmimo priemonių, kaip antai, Europos socialinio fondo ir „Invest EU“, atnaujinimą.

Ekonomikos gaivinimo priemonė yra esminis veiksmingesnės ir visapusiškesnės politikos, kuria siekiama įveikti krizę ir remti ekonomikos gaivinimo ir atkūrimo procesą, elementas. Pagal ekonomikos gaivinimo priemonę parama skiriama sanglaudos priemonėms, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonei, taip pat ES biudžeto garantijų masto didinimui siekiant remti įmones ir investicijas.

Ekonomikos gaivinimo priemonės skaidrumo, atskaitomybės ir audito kontrolės lygis bus toks pat kaip ir įprasto biudžeto.

Kadangi pagal ekonomikos gaivinimo priemonę skiriami labai dideli finansiniai ištekliai, reikia labai sustiprinti Komisijos vidaus gebėjimus šiuos išteklius valdyti ir administruoti. Reikės iš esmės atnaujinti keletą svarbių veiklos procesų, visų pirma: įvairioms politikos sritims skirtų išteklių paskirstymo ir panaudojimo apskaitos ir ataskaitų teikimo; visų mokėjimų ir pervedimų tarp valstybių narių ir paramos gavėjų administravimo ir suderinimo; paskolų organizavimo ir užtikrinimo, kad prireikus visi ištekliai būtų skiriami palankiausiomis sąlygomis; reikalingos informacinės paramos. Kad būtų pasiekti ekonomikos gaivinimo plano tikslai, šiuos pajėgumus reikia sutelkti per laikotarpį, kurio reikia ekonomikos gaivinimo planui įgyvendinti.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

X Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**:

– X Finansinis poveikis nuo reglamento įsigaliojimo iki paskolų grąžinimo termino, kai iš dalies sutampa kelios daugiametės finansinės programos; jokių paskolų nenumatoma grąžinti iki 2028 m.

☐ Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė neribota**

– įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,

– vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)[8]

X Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

– X padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

– ☐ vykdomųjų įstaigų.

X **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

X **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

– ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams;

– ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

– X EIB ir Europos investicijų fondui;

– ☐ Reglamento (ES, Euratomas) 1046/2018 208 ir 209 straipsniuose nurodytiems organams;

– ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;

– ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

– *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

[8] Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Reglamentą (ES, Euratomas) 1046/2018 pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_lt.html.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Apie veiksmus, kuriems teikiama finansinė parama pagal šį pasiūlymą, turi būti reguliariai teikiamos ataskaitos. Ne vėliau kaip 2023 m. kovo 31 d. Komisija pateikia Tarybai ataskaitą apie Priemonės įgyvendinimo pažangą ir pagal 3 straipsnio 2 dalį skirtų lėšų panaudojimą.

2.1.1. Nustatyta rizika

Priemonės administravimo rizikos valdymui reikalingos didelės investicijos į Komisijos finansinių administracinių gebėjimų plėtojimą. Šiomis investicijomis paaiškinamos su šia politika susijusios administracinės išlaidos įdarbinant specialistus, be kita ko, iš nacionalinių administracijų. Didesnių personalo išteklių reikės ir pagalbinėms paslaugoms, pavyzdžiui, apskaitos, administravimo ir specialios IT paramos. Ekonomikos gaivinimo priemonė priklauso nuo didelės Komisijos skolos vertybinių popierių emisijos tarptautinėse kapitalo rinkose, išleistos pagal NIS suteiktus įgaliojimus. Staiga padidinus skolos vertybinių popierių kiekį tokiu laikotarpiu, kai tikėtina, kad ir kitos valstybės ir institucijos plačiai naudosis kapitalo rinkomis, kyla rizika, kad Sąjungai taikomos sąlygos pablogės. Ši rizika bus valdoma įgyvendinant naują skolos valdymo strategiją, kuria siekiama padėti Sąjungai gauti geriausias įmanomas sąlygas, kartu išsaugant labai aukštą jos kredito reitingą.

2.1.2. Informacija apie įdiegtą vidaus kontrolės sistemą

Taikoma esama Europos Komisijos vidaus kontrolės sistema, siekiant užtikrinti, kad pagal ES ekonomikos gaivinimo priemonę skirtos lėšos būtų naudojamos tinkamai ir laikantis atitinkamų teisės aktų. Dabartinės sistemos struktūra: 1. Vidaus kontrolės grupės daugiausia dėmesio skiria administracinių procedūrų ir galiojančių teisės aktų laikymuisi. Šiuo tikslu naudojama Komisijos vidaus kontrolės sistema. 2. Reguliarus išorės auditorių vykdomas dotacijų ir sutarčių, skiriamų pagal šią priemonę, auditas bus visapusiškai įtrauktas į metinius audito planus. 3. Išorės vertintojai atlieka bendrą veiklos vertinimą. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Audito Rūmai gali atlikti įvykdytos veiklos auditą.

2.1.3. Kontrolės sąnaudų ir naudos apskaičiavimas ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas

Netaikoma

2.2. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones.

Turi būti užtikrintas kuo didesnis skaidrumas ir tinkama ES finansinių išteklių naudojimo stebėsena. Valstybėms narėms, kitiems paramos gavėjams ir Komisijai bus taikomi ataskaitų teikimo įpareigojimai.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis

- Biudžeto eilučių nėra

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių	trečiųjų valstybių	pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1046/2018 21 straipsnio 2 dalies b punktą.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

Pasiūlymas išlaidoms poveikio neturi. Biudžeto procedūros metu bus sukurta p. m. eilutė.

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija		

GD: BUDG GD			**2020 metai**	**2021 metai**	**2022 metai**	**2023 metai**	**2024 metai**	**2025 metai**	**2026 metai**	**2027 metai**	**IŠ VISO**
•Veiklos asignavimai											
	Įsipareigojimai	1.									
	Mokėjimai	2.									
IŠ VISO asignavimų Biudžeto GD	Įsipareigojimai	= 1 + 3									
	Mokėjimai	= 2 + 3									
• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	4.									
	Mokėjimai	5.									
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6.									
Iš viso 2 išlaidų	Įsipareigojimai	= 4 + 6									

kategorijos asignavimų	Mokėjimai	= 5 + 6									

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	**7**	„Administracinės išlaidos“

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2020 metai	**2021** metai	**2022** metai	**2023** metai	**2024** metai	**2025** metai	**2026** metai	**2027** metai	**IŠ VISO**
Biudžeto GD										
• Žmogiškieji ištekliai		0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24 516
• Kitos administracinės išlaidos										
IŠ VISO BIUDŽETO GD	Asignavimai	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24 516

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **5 (2020 m.) ir 7 (2021-2027 m.) IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ**	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24 516

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2020 metai	**2021** metai	**2022** metai	**2023** metai	**2024** metai	**2025** metai	**2026** metai	**2027** metai	**IŠ VISO**
IŠ VISO ASIGNAVIMŲ pagal Daugiametę finansinę programą	Įsipareigojimai	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24 516
	Mokėjimai	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24 516

3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

– **X** Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti naudojami 2020–2027 m. biudžeto veiklos asignavimai: palūkanų mokėjimas, kaip nurodyta pirmiau pateiktoje lentelėje

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3.1. Santrauka

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

– X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2020 metai	**2021** metai	**2022** metai	**2023** metai	**2024** metai	**2025** metai	**2026** metai	**2027** metai	**IŠ VISO**
Daugiametės finansinės programos 5 (2021 m. – 7) IŠLAIDŲ KATEGORIJA									
Žmogiškieji ištekliai	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24 516
Kitos administracinės išlaidos									
Daugiametės finansinės programos 5 (7) IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24 516
Neįtraukta į 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ[9] of the multiannual financial framework									
Žmogiškieji ištekliai									
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos									
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ									
IŠ VISO	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24 516

2020 m.: 10 etatų 6 mėnesiams, 5 deleguotieji nacionaliniai ekspertai 3 mėnesiams. Nuo 2021 m. 18 etatų ir 8 deleguotieji nacionaliniai ekspertai.Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

[9] Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

– **X** Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2020 metai	**2021** metai	**2022** metai	**2023** metai	**2024** metai	**2025** metai	**2026** metai	**2027** metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)									
XX 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	10	18	18	18	18	18	18	18	8 AD, 10 AST
XX 01 01 02 (Delegacijos)									
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)									
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)									
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)[10]									
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)	5	8	8	8	8	8	8	8	8 SNE
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT ir JED delegacijose)									
XX 01 04 **yy** [11] - būstinėje									
XX 01 04 **yy** [11] - delegacijose									
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)									
10 01 05 02 (CA, SNE, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)									
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)									
IŠ VISO	15	26	26	26	26	26	26	26	

BIUDŽETO GD yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Skolos vertybinių popierių emisija, paskolų administravimas ir apskaita, atsiskaitymas.
Išorės darbuotojai	Skolos vertybinių popierių emisija, paskolų administravimas ir apskaita, atsiskaitymas.

[10] CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietos darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Junior Expert in Delegations“).

[11] Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

– **X** Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę ir siūlomą kitą daugiametę finansinę programą.

– ☐ Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.

– ☐ Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

– Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.

– X Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Bendro finansavimo nėra; vis dėlto biudžeto garantijų atidėjiniai gali būti numatyti konkrečiai Sąjungos programai, neviršijant valstybių narių savanoriškų įsipareigojimų sumos, kuria užtikrinamas Sąjungos pasiskolintų lėšų grąžinimas.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

– **X** Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

– X X – asignuotosios pajamos (biudžeto pajamų eilutė bus nustatyta vėliau)

Įgyvendinimo laikotarpiu 457,4 mlrd. EUR (2018 m. kainomis) pajamų iš skolinimosi operacijų bus išorės asignuotosios pajamos, skirtos dotacijoms valstybėms narėms ir biudžeto garantijoms.

mln. EUR (suapvalinta)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso	po 2027[12]
palyginamosiomis 2018 m. kainomis	35,0	84,5	111,8	122,5	74,5	34,4	17,9	480,7	19,3
dabartinėmis kainomis	37,1	91,5	123,5	138,0	85,6	40,3	21,4	537,4	23,1

[12] Įskaičiuoti konvertavimo skirtumai.